

(Πράξεις εγκριθείσες δυνάμει του τίτλου VI της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση)

ΑΠΟΦΑΣΗ-ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 28ης Νοεμβρίου 2002

για την ενίσχυση του ποινικού πλαισίου για την πρόληψη της υποβοήθησης της παράνομης εισόδου, διέλευσης και διαμονής

(2002/946/ΔΕΥ)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, και ιδίως το άρθρο 29, το άρθρο 31 στοιχείο ε) και το άρθρο 34 παράγραφος 2 στοιχείο β),

την πρωτοβουλία της Γαλλικής Δημοκρατίας ⁽¹⁾,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ⁽²⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Ένας από τους στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι να παρέχει στους πολίτες υψηλό επίπεδο προστασίας εντός ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, με την ανάπτυξη από κοινού δράσης μεταξύ των κρατών μελών στον τομέα της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις.
- (2) Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να ληφθούν μέτρα για να καταπολεμηθεί η υποβοήθηση της παράνομης μετανάστευσης, και όσον αφορά την παράνομη διάβαση των συνόρων εν στενή έννοια, αλλά και όταν αποσκοπεί στο να τροφοδοτήσει τα δίκτυα εκμετάλλευσης ανθρώπων.
- (3) Για το σκοπό αυτό, έχει μεγάλη σημασία η προσέγγιση των ισχυουσών νομικών διατάξεων και, συγκεκριμένα, αφενός, ο ακριβής ορισμός της εν λόγω παράβασης και των περιπτώσεων απαλλαγής, πράγμα το οποίο αποτελεί το αντικείμενο της οδηγίας 2002/90/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2002, για τον ορισμό της υποβοήθησης της παράνομης εισόδου, διέλευσης και διαμονής ⁽³⁾ και, αφετέρου, οι ελάχιστοι κανόνες για τις ποινές, την ευθύνη των νομικών προσώπων και τη δικαιοδοσία, οι οποίοι αποτελούν το αντικείμενο της παρούσας απόφασης-πλαίσιο.
- (4) Είναι επίσης πρωταρχικής σημασίας να μη περιορισθούν οι ενδεχόμενες δράσεις μόνον στα φυσικά πρόσωπα, αλλά να προβλεφθούν μέτρα σχετικά με την ευθύνη των νομικών προσώπων.

- (5) Η παρούσα απόφαση-πλαίσιο συμπληρώνει άλλες πράξεις που έχουν εκδοθεί για την καταπολέμηση της παράνομης μετανάστευσης και απασχόλησης, της εμπορίας ανθρώπων και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών.
- (6) Όσον αφορά την Ισλανδία και τη Νορβηγία, η παρούσα απόφαση-πλαίσιο συνιστά ανάπτυξη των διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν κατά την έννοια της συμφωνίας που έχει συναφθεί από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τη Δημοκρατία της Ισλανδίας και το Βασίλειο της Νορβηγίας για τη σύνδεση των δύο αυτών κρατών με την υλοποίηση, την εφαρμογή και την ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν ⁽⁴⁾, οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 1 στοιχείο Ε της απόφασης 1999/437/ΕΚ του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1999, σχετικά με ορισμένες λεπτομέρειες εφαρμογής της συμφωνίας αυτής ⁽⁵⁾.
- (7) Το Ηνωμένο Βασίλειο συμμετέχει στην παρούσα απόφαση-πλαίσιο, σύμφωνα με το άρθρο 5 του πρωτοκόλλου για την ενσωμάτωση του κεκτημένου του Σένγκεν στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο προσαρτάται στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και με το άρθρο 8 παράγραφος 2 της απόφασης 2000/365/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 2000, σχετικά με το αίτημα του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας να συμμετέχει σε ορισμένες από τις διατάξεις του κεκτημένου του Σένγκεν ⁽⁶⁾.
- (8) Η Ιρλανδία συμμετέχει στην παρούσα απόφαση-πλαίσιο, σύμφωνα με το άρθρο 5 του πρωτοκόλλου για την ενσωμάτωση του κεκτημένου του Σένγκεν στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο προσαρτάται στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και με το άρθρο 6 παράγραφος 2 της απόφασης 2002/192/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Φεβρουαρίου 2002, σχετικά με το αίτημα της Ιρλανδίας να συμμετέχει σε ορισμένες από τις διατάξεις του κεκτημένου του Σένγκεν ⁽⁷⁾.

⁽¹⁾ ΕΕ C 253 της 4.9.2000, σ. 6.

⁽²⁾ ΕΕ C 276 της 1.10.2001, σ. 244.

⁽³⁾ Βλέπε σελίδα 17 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 176 της 10.7.1999, σ. 36.

⁽⁵⁾ ΕΕ L 176 της 10.7.1999, σ. 31.

⁽⁶⁾ ΕΕ L 131 της 1.6.2000, σ. 43.

⁽⁷⁾ ΕΕ L 64 της 7.3.2002, σ. 20.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ-ΠΛΑΙΣΙΟ:

Άρθρο 1

Κυρώσεις

1. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσει ότι οι παραβάσεις που ορίζονται στα άρθρα 1 και 2 της οδηγίας 2002/90/ΕΚ επισύρουν αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές ποινικές κυρώσεις, οι οποίες μπορεί να συνεπάγονται την έκδοση.

2. Ενδεχομένως, οι ποινικές κυρώσεις της παραγράφου 1 μπορούν να συνοδεύονται από τα ακόλουθα μέτρα:

- δήμευση του μεταφορικού μέσου με το οποίο διεπράχθη το αδίκημα,
- απαγόρευση της απευθείας ή μέσω τρίτου προσώπου άσκησης της επαγγελματικής δραστηριότητας επ' ευκαιρία της οποίας διεπράχθη το αδίκημα,
- απέλαση.

3. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσει ότι η εκ κερδοσκοπίας διάπραξη των παραβάσεων που ορίζονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχείο α) και, όπου δει, στο άρθρο 2 στοιχείο α) της οδηγίας 2002/90/ΕΚ επισύρει ποινή, στερητική της ελευθερίας, το ανώτατο όριο της οποίας δεν μπορεί να είναι κατώτερο των οκτώ ετών, όταν διαπράττεται υπό μιας των κάτωθι περιστάσεων:

- το αδίκημα διαπράχθηκε στο πλαίσιο της δράσης εγκληματικής οργάνωσης, όπως ορίζεται από την κοινή δράση 98/733/ΔΕΥ (1),
- η διάπραξη του αδικήματος έθεσε σε κίνδυνο τη ζωή των προσώπων κατά των οποίων αυτό στρεφόταν.

4. Εάν επιβάλλεται για τη διατήρηση της συνοχής του εθνικού συστήματος ποινών, οι πράξεις που ορίζονται στην παράγραφο 3 επισύρουν ποινές στερητικές της ελευθερίας, το ανώτατο όριο των οποίων δεν μπορεί να είναι κατώτερο των έξι ετών, με την προϋπόθεση ότι αυτές περιλαμβάνονται στις αυστηρότερες ανώτατες ποινές που προβλέπονται για εγκλήματα ανάλογης βαρύτητας.

Άρθρο 2

Ευθύνη των νομικών προσώπων

1. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσει ότι τα νομικά πρόσωπα μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνα για τις παραβάσεις οι οποίες αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 και οι οποίες έχουν τελεστεί για λογαριασμό τους από οιοδήποτε πρόσωπο, το οποίο έδρασε είτε ατομικά είτε ως μέλος οργάνου του νομικού προσώπου, και το οποίο κατέχει στο νομικό αυτό πρόσωπο ηγετική θέση, βασιζόμενη:

- σε εξουσία εκπροσώπησης του νομικού προσώπου,
- σε εξουσία λήψης αποφάσεων για λογαριασμό του νομικού προσώπου, ή
- σε εξουσία άσκησης ελέγχου εντός του νομικού προσώπου.

2. Εκτός των περιπτώσεων που προβλέπονται ήδη στην παράγραφο 1, κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσει ότι ένα νομικό πρόσωπο μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνο σε περίπτωση που η ελλιπής επιτήρηση ή ο ελλιπής έλεγχος εκ μέρους του προσώπου που αναφέρεται στην παράγραφο 1 έχει καταστήσει δυνατή τη διάπραξη των παραβάσεων οι οποίες αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1, για λογαριασμό του νομικού αυτού προσώπου από άτομο το οποίο τελεί υπό την εξουσία του.

3. Η ευθύνη του νομικού προσώπου δυνάμει των παραγράφων 1 και 2 δεν αποκλείει την ποινική δίωξη των φυσικών προσώπων που τυγχάνουν αυτουργοί, ηθικοί αυτουργοί ή συνεργοί στα αδικήματα τα οποία αναφέρονται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 3

Κυρώσεις κατά των νομικών προσώπων

1. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσει ότι ένα νομικό πρόσωπο το οποίο έχει κηρυχθεί υπεύθυνο κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος 1, υπόκειται σε αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές κυρώσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται χρηματικές ποινές ή πρόστιμο και, ενδεχομένως, άλλες κυρώσεις, όπως:

- α) μέτρα αποκλεισμού από δημόσιες παροχές ή ενισχύσεις,
- β) μέτρα προσωρινής ή οριστικής απαγόρευσης της άσκησης εμπορικής δραστηριότητας,
- γ) επιβολή δικαστικής εποπτείας,
- δ) δικαστική απόφαση διάλυσης.

2. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλίσει ότι ένα νομικό πρόσωπο το οποίο έχει κηρυχθεί υπεύθυνο κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος 2, υπόκειται σε αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές κυρώσεις ή μέτρα.

Άρθρο 4

Δικαιοδοσία

1. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να θεμελιώσει τη δικαιοδοσία του για τις παραβάσεις, οι οποίες αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 και έχουν τελεσθεί:

- α) εν μέρει ή εν όλω στο έδαφός του,
- β) από υπήκόου του, ή
- γ) για λογαριασμό νομικού προσώπου που είναι εγκατεστημένο στο έδαφος αυτού του κράτους μέλους.

2. Υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 5, κάθε κράτος μέλος μπορεί να αποφασίσει ότι δεν θα εφαρμόζει, ή ότι θα εφαρμόζει μόνον σε ειδικές περιπτώσεις ή περιστάσεις, τον κανόνα δικαιοδοσίας, ο οποίος περιλαμβάνεται:

- στην παράγραφο 1 στοιχείο β),
- στην παράγραφο 1 στοιχείο γ).

(1) ΕΕ L 351 της 29.12.1998, σ. 1.

3. Κάθε κράτος μέλος ενημερώνει γραπτώς τον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου για την απόφασή του να εφαρμόσει την παράγραφο 2, αναφέροντας, ενδεχομένως, τις συγκεκριμένες περιστάσεις ή προϋποθέσεις υπό τις οποίες ισχύει η απόφασή του.

Άρθρο 5

Έκδοση και άσκηση δίωξης

1. α) Κάθε κράτος μέλος το οποίο, σύμφωνα με το δίκαιό του, δεν εκδίδει τους υπηκόους του, λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε να θεμελιώσει τη δικαιοδοσία του όσον αφορά τις παραβάσεις οι οποίες αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1, όταν οι παραβάσεις αυτές διαπράττονται από υπηκόους του εκτός του εδάφους του.
- β) Κάθε κράτος μέλος, του οποίου υπήκοος κατηγορείται ότι έχει διαπράξει σε άλλο κράτος μέλος τις παραβάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 και δεν εκδίδει το πρόσωπο αυτό στο εν λόγω άλλο κράτος μέλος αποκλειστικά λόγω της υπηκοότητάς του, φέρει την υπόθεση ενώπιον των αρμόδιων αρχών του για ενδεχόμενη άσκηση δίωξης. Για να καταστεί δυνατή η δίωξη, οι δικογραφίες, οι πληροφορίες και τα αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με το αδίκημα, διαβιβάζονται σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στο άρθρο 6 παράγραφος 2 της ευρωπαϊκής σύμβασης εκδόσεως της 13ης Δεκεμβρίου 1957. Το αιτούν κράτος μέλος ενημερώνεται για την άσκηση της δίωξης και για την έκβασή της.
2. Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, η έννοια του «υπηκόου» κράτους μέλους πρέπει να ερμηνεύεται σύμφωνα με δήλωση στην οποία ενδεχομένως προέβη το εν λόγω κράτος μέλος δυνάμει των στοιχείων β) και γ) της παραγράφου 1 του άρθρου 6 της ευρωπαϊκής σύμβασης εκδόσεως, ενδεχομένως, όπως τροποποιήθηκε από δηλώσεις που έγιναν σε σχέση με τη σύμβαση για την έκδοση μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης⁽¹⁾.

Άρθρο 6

Διεθνές δικαιο για τους πρόσφυγες

Η παρούσα απόφαση-πλαίσιο εφαρμόζεται με την επιφύλαξη της προστασίας που παρέχεται στους πρόσφυγες και στους αιτούντες άσυλο σύμφωνα με το διεθνές δικαιο για τους πρόσφυγες ή με άλλες διεθνείς πράξεις σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα, ιδίως λαμβανομένης υπόψη της τήρησης από τα κράτη μέλη των διεθνών τους υποχρεώσεων δυνάμει των άρθρων 31 και 33 της σύμβασης του 1951 περί του καθεστώτος των προσφύγων, όπως τροποποιήθηκε από το πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης του 1967.

Άρθρο 7

Ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών

1. Εάν σε ένα κράτος μέλος περιέλθουν πληροφορίες σχετικά με παραβάσεις οι οποίες αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1, κατά παράβαση της νομοθεσίας περί εισόδου και διαμονής αλλοδαπών άλλου κράτους μέλους, ενημερώνει το κράτος μέλος αυτό σχετικά.

2. Κάθε κράτος μέλος, το οποίο ζητεί από άλλο κράτος μέλος να προβεί, λόγω παράβασης της δικής του νομοθεσίας περί εισόδου και διαμονής αλλοδαπών, σε δίωξη παραβάσεων οι οποίες αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1, πρέπει να προσδιορίζει τις διατάξεις της νομοθεσίας του οι οποίες έχουν παραβιασθεί, με επίσημη έκθεση ή πιστοποιητικό των αρμόδιων αρχών.

Άρθρο 8

Εδαφική εφαρμογή

Η παρούσα απόφαση-πλαίσιο εφαρμόζεται στο Γιβραλτάρ.

Άρθρο 9

Θέση σε εφαρμογή

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα ώστε να συμμορφωθούν προς τις διατάξεις της παρούσας απόφασης-πλαίσιο πριν από τις 5 Δεκεμβρίου 2004.
2. Μέχρι την ίδια ημερομηνία, τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου και στην Επιτροπή το κείμενο των διατάξεων, με τις οποίες μεταφέρουν στο εθνικό τους δικαιο τις υποχρεώσεις που τους επιβάλλει η παρούσα απόφαση-πλαίσιο. Με βάση έκθεση η οποία καταρτίζεται με βάση τις πληροφορίες αυτές από την Επιτροπή, το Συμβούλιο εξετάζει, πριν από τις 5 Ιουνίου 2005 κατά πόσο τα κράτη μέλη έχουν συμμορφωθεί με τις διατάξεις της παρούσας απόφασης-πλαίσιο.

Άρθρο 10

Κατάργηση

Οι διατάξεις του άρθρου 27 παράγραφοι 2 και 3 της σύμβασης Σένγκεν του 1990 καταργείται από τις 5 Δεκεμβρίου 2004. Όταν ένα κράτος μέλος εφαρμόζει την παρούσα απόφαση-πλαίσιο, δυνάμει του άρθρου 9 παράγραφος 1, πριν από αυτήν την ημερομηνία, οι εν λόγω διατάξεις παύουν να ισχύουν για το εν λόγω κράτος μέλος από την ημερομηνία θέσης σε εφαρμογή.

Άρθρο 11

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα απόφαση-πλαίσιο αρχίζει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσής της στην Επίσημη Εφημερίδα.

Βρυξέλλες, 28 Νοεμβρίου 2002.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

B. HAARDER

⁽¹⁾ ΕΕ C 313 της 23.10.1996, σ. 12.